

# **ЗАКОН ЗА ПОСЕВНИЯ И ПОСАДЪЧНИЯ МАТЕРИАЛ**

*Обн. ДВ. бр.20 от 4 Март 2003г., изм. ДВ. бр.27 от 29 Март 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.97 от 1 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.36 от 4 Април 2008г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.25 от 30 Март 2010г., изм. ДВ. бр.41 от 1 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.8 от 25 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.39 от 20 Май 2011г., изм. ДВ. бр.28 от 8 Април 2016г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 23 Февруари 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.59 от 26 Юли 2019г., доп. ДВ. бр.51 от 5 Юни 2020г.*

Проект: 202-01-39/17.07.2002 г.

## **Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) С този закон се уреждат обществените отношения, свързани със сортоизпитването и воденето на официалната сортова листа на Република България, сортоподдържането, производството и заготовката с цел търговия, съхраняването, опаковането, етикетирането, търговията, вноса, износа и контрола на посевния и посадъчния материал от земеделски растения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2016 г., в сила от 08.04.2016 г.) Разпоредбите на този закон се прилагат и за тютюневите семена, доколкото не противоречат на Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия.

(3) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Разпоредбите на този закон не се прилагат за посевен и посадъчен материал, предназначен за износ в трети страни.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите провежда държавната политика в областта на сортоизпитването, сортоподдържането, производството, търговията, вноса и износа на посевния и посадъчния материал.

## **Глава втора. ДЪРЖАВНИ КОНТРОЛНИ ОРГАНИ**

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите осъществява контрол на посевния и посадъчния материал чрез Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (ИАСАС) и Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ).

Чл. 4. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол:

1. извършва сортоизпитване с цел признаване и вписване на сортовете земеделски растения в официалната сортова листа;
2. води регистър на заявените за изпитване и на признатите сортове земеделски растения и издава официалната сортова листа на страната;
3. контролира лицата, получили разрешение, съгласно чл. 18, ал. 3;
4. извършва сертификация на посевния материал чрез полска инспекция и лабораторни анализи;

5. извършва лабораторен анализ на търговските семена по чл. 30, ал. 3;
6. извършва последващ контрол за проверка на сортовата автентичност и сортовата чистота на семената;
7. извършва сертификация на посадъчния материал чрез полска инспекция и окачествяване;
8. контролира посевния и посадъчния материал, който се произвежда, заготвя, съхранява, търгува, внася и изнася;
9. контролира инспекторите по чл. 6 по отношение на извършваната от тях полска инспекция;
10. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) контролира дейността на лабораториите, получили разрешение по чл. 7, ал. 1, по отношение на извършените от тях лабораторни анализи за определяне посевните качества на семената;
11. (нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) извършва контролни официални лабораторни анализи на семена, съответно посадъчен материал в случаите по този закон; контролните лабораторни анализи се извършват от Централната лаборатория на Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Българската агенция по безопасност на храните:

1. контролира здравното състояние на посевния и посадъчния материал чрез лабораторни анализи;
2. извършва фитосанитарен контрол на посевния и посадъчния материал съгласно Закона за защита на растенията;
3. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) контролира дейността на лабораториите, получили разрешение по чл. 8, по отношение на извършваните от тях лабораторни анализи за определяне здравното състояние на посевния и посадъчния материал.

### **Глава трета. ПОЛСКИ ИНСПЕКТОРИ**

Чл. 6. (1) Полска инспекция с цел сертификация на определени категории семена могат да извършват и физически лица (инспектори), които са получили разрешение от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) Разрешението по ал. 1 се издава на лица, които са положили успешно изпит за провеждане на полска инспекция, организиран от ИАСАС.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., доп. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) За полагане на изпита по ал. 2 лицата подават заявление по образец в ИАСАС. Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Когато се установят несъответствия и/или непълноти в представената в заявлението информация, кандидатът се уведомява за това и му се определя срок за отстраняването им, който не може да е по-кратък от 10 работни дни.

(5) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Конкурси за полски инспектори се организират ежегодно от ИАСАС съгласно наредба за реда и условията за провеждане на конкурси за полски инспектори, издадена от министъра на земеделието, храните и горите. Обявите за конкурсите с утвърден конспект на

въпросите за изпит се публикуват на интернет страниците на [Министерството на земеделието, храните и горите](#) и на [ИАСАС](#) най-късно до 60 дни преди датата на провеждането му.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) За провеждане на изпита по ал. 2 изпълнителният директор на ИАСАС определя със заповед комисия от експерти по отделни групи растителни видове и утвърждава конспект.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Всеки кандидат за инспектор заплаща такса за полагане на изпита в размер, определен с тарифа на Министерския съвет, която се събира от ИАСАС.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., предишна ал. 7 - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 39 от 2011 г.) В двуседмичен срок от провеждането на изпита изпълнителният директор на ИАСАС издава разрешение или прави мотивиран отказ. Отказът подлежи на обжалване пред съответния административен съд. Решението на съда не подлежи на обжалване.

(9) (Предишна ал. 8 - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Полската инспекция се извършва от инспекторите по договор, сключен с производителя, и при спазване на изискванията на чл. 31, ал. 4 и 6.

(10) (Предишна ал. 9, изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Инспекторите са длъжни ежегодно да преминават курсове, организирани от ИАСАС, за полска инспекция на нововписани в официалната сортова листа сортове земеделски растения.

(11) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол поддържа на [интернет страницата](#) си публичен национален електронен регистър на издадените разрешения по ал. 1.

(12) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) При получаване на разрешението за упражняване на дейността полските инспектори подписват декларация да упражняват дейността безпристрастно и да спазват утвърдените от Министерството на земеделието, храните и горите методи за извършване на полска инспекция.

(13) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) За извършваната от тях дейност лицата по ал. 1 получават възнаграждение, чийто размер се определя съгласно тарифа, одобрена от Министерския съвет.

(14) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) За извършената полска инспекция лицата по ал. 1 издават акт за полска инспекция по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС. Актът се издава в тридневен срок от датата на извършване на инспекцията.

(15) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Актът за полска инспекция по ал. 14 се издава в три екземпляра - по един за полския инспектор, за производителя на посевния материал и за териториалното звено на ИАСАС, на чиято територия се извършва семепроизводството. При липса на териториално звено третият екземпляр се предава от полския инспектор, извършил апробацията, в Централното управление на ИАСАС.

(16) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) При несъгласие с констатациите и заключението на инспектора по ал. 1 семепроизводителят може да обжалва акта пред Централното управление на ИАСАС в 7-дневен срок от издаването му с искане за извършване на контролна официална полска инспекция. В този случай ИАСАС е длъжна да извърши контролна официална полска инспекция в 5-дневен срок от получаване на жалбата. С контролната проверка ИАСАС потвърждава, изменя или отменя издадения акт за полска инспекция.

(17) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол контролира дейността на инспекторите по ал. 1 по спазването на изискванията на чл. 31, ал. 4 и 6 и чрез извършване на контролна официална полска

инспекция върху най-малко двадесет на сто от инспектираните от тях площи.

(18) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Когато при проверката се установят несъответствия, но посевът отговаря на изискванията за съответната или за по-ниска категория, сертифицирането може да продължи.

(19) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Полските инспектори по ал. 1 могат да извършват полска инспекция само на посеви от семена, за които има резултати от последващ контрол и резултатите отговарят на изискванията на наредбите по чл. 29, ал. 6.

(20) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Когато при контролната официална полска инспекция по ал. 17 се установят несъответствия, допуснати по вина на инспектора, които не позволяват продължаване на сертифицирането на посева, разрешението по ал. 1 се отнема.

(21) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) След отнемане на разрешението при условията на ал. 20, лицето може да кандидатства за издаване на ново разрешение по реда на ал. 1 - 12.

#### **Глава четвърта. ЛАБОРАТОРИИ**

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Лабораторни анализи за определяне на посевните качества на семената с цел сертификация и лабораторни анализи на търговски семена и смески могат да се извършват и в лаборатории, получили разрешение от министъра на земеделието, храните и горите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Лабораториите по ал. 1 получават разрешение при условие, че не са организационно и финансово свързани с производители, заготвители и търговци на посевен и посадъчен материал и гарантират обективност на резултатите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Когато лабораторията е собственост и/или е организационно и финансово свързана с лице, което извършва семеипроизводство и/или заготовка, и/или търговия на семена, тя може да извършва анализи само на партии семена, произведени от трети лица след получаване на разрешение от ИАСАС, като гарантира обективност на резултатите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Квалификацията на персонала на лабораториите по ал. 1 се удостоверява с успешно положен изпит по реда на наредбата по чл. 9.

(5) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Лабораторни анализи на стандартни семена и на търговски семена от декоративни растения могат да се извършват в лаборатории по ал. 1 и в лаборатории на ИАСАС.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Лабораторни анализи за определяне здравното състояние на семената и посадъчния материал могат да се извършват и в лаборатории, получили разрешение от министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., предишен текст на чл. 9, изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Лабораториите по чл. 7, ал. 1 и чл. 8 получават разрешение за

извършване на анализи в зависимост от групата култури, при условие, че отговарят на изискванията за квалификация на персонала, лабораторно оборудване и лабораторни материали, включително семенна колекция за определяне на примесите от културни и плевелни видове, лабораторни помещения, система за организация и управление на качеството, която включва организационна структура, вътрешна система за гарантиране на качеството и управление на документите, посочени в наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

(2) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) За получаване на разрешение по чл. 7, ал. 1 и чл. 8 се подава заявление по образец до министъра на земеделието, храните и горите. Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор.

(3) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Когато се установят несъответствия и/или непълноти в представената в заявлението информация, заявителят се уведомява за това и му се определя срок за отстраняването им, който не може да е по-кратък от 10 работни дни.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Проверката за съответствието с изискванията на чл. 9 се извършва от ИАСАС или от БАБХ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) За проверката по ал. 1 ИАСАС събира такси в размери, определени с тарифата по чл. 6, ал. 7, а БАБХ събира такси в размер, определен с тарифата по Закона за Българската агенция по безопасност на храните.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) В 7-дневен срок от извършването на проверката и определянето на резултатите от лабораторните тестове ИАСАС, съответно БАБХ, изпраща предложение до министъра на земеделието, храните и горите за издаване на разрешение за работа на лабораториите по чл. 7, ал. 1 и чл. 8. Министърът на земеделието, храните и горите издава разрешение за работа на лабораторията в 7-дневен срок от получаването на предложението.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Министерството на земеделието, храните и горите поддържа на [интернет страницата](#) си публичен национален електронен регистър на лабораториите, получили разрешение за работа по ал. 3.

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, съответно БАБХ, контролира лабораториите, получили разрешение по чл. 10, ал. 3, чрез извършване на проверки най-малко веднъж годишно и на внезапни проверки по отношение на спазване на изискванията на чл. 9.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, съответно БАБХ, проверява точността на резултатите от лабораторните анализи извършвани от лабораториите по ал. 1 чрез контролни анализи върху минимум пет на сто от общия брой на пробите от партидите сертифицирани семена, а за категория базови - върху минимум десет на сто от общия брой на пробите от партидите базови семена.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Когато в резултат на проверките се установят несъответствия в дейността на лабораториите по ал. 1 с изискванията на чл. 9, ИАСАС или БАБХ дава предписания за отстраняване на несъответствията в определен

срок, който не може да е по-кратък от 10 дни.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол анулира сертификат, издаден въз основа на лабораторен анализ, извършен в лаборатория по чл. 7, ал. 1 или чл. 8, когато резултатите от контролните анализи по ал. 2 показват, че семената, съответно посадъчният материал, не отговарят на изискванията за сертификация. В този случай министърът на земеделието, храните и горите спира търговията на тези семена, съответно на посадъчния материал. В случаи на установено несъответствие и/или нарушение при извършване на лабораторния анализ или на правилата за неговото извършване сертифицирането на семената се отменя. Изключение се допуска само в случаите, когато производителят на семена докаже, че семената продължават да отговарят на съответните изисквания.

(5) Разпоредбата на ал. 4 се прилага съответно и по отношение на търговските семена.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, съответно БАБХ, извършва арбитражни лабораторни анализи на семена, съответно посадъчен материал, в Централната лаборатория на ИАСАС, съответно в Централната лаборатория по карантина на растенията на БАБХ:

1. в случаи на възражения от лицата, чиито семена, съответно посадъчен материал, се анализират в лаборатория по чл. 7, ал. 1 и чл. 8;

2. по сигнал на потребителите на семена, съответно посадъчен материал, които се търгуват в страната.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите отнема разрешението по чл. 10, ал. 3:

1. когато в резултат на проверките по чл. 11, ал. 2 повторно се установи, че резултатите са неточни;

2. при неотстраняване на несъответствията по чл. 11, ал. 3 или при повторното им допускане.

## **Глава пета. ОФИЦИАЛНА СОРТОВА ЛИСТА**

### **Раздел I. Общи положения**

Чл. 13. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Посевният и посадъчният материал се търгува само ако е от сортовете, вписани в официалната сортова листа или в каталозите на Европейския съюз, с изключение на посевния и посадъчния материал от декоративни, медицински и ароматни растения и семената по чл. 30, ал. 3.

(2) Посевният и посадъчният материал от декоративни, медицински и ароматни растения се търгуват с означение на вида. В този случай на етикета се посочва растителният вид по начин, който не предизвиква объркване с наименованията на сортовете.

(3) Посевният и посадъчният материал от декоративни, медицински и ароматни растения може да се търгува с означение за сорт, при условие, че сортът е:

1. защитен съгласно Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни, или

2. вписан в официалната сортова листа, или  
3. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) включен в списък на търговец на семена и посадъчен материал от декоративни растения, който осъществява дейността си в страната и/или в държава - членка на Европейския съюз.

(4) Посевният и посадъчният материал от овощни растения се търгува с означение за сорт, който трябва да е:

1. защитен съгласно Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни, или  
2. вписан в официалната сортова листа, или  
3. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) включен в списък на производител или търговец на семена и посадъчен материал от овощни растения, който осъществява дейността си в страната и/или в държава - членка на Европейския съюз.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Списъкът по ал. 3, т. 3 и ал. 4, т. 3 включва:

1. наименование на сорта, както и общоизвестни синонимни имена, ако има такива;  
2. информация по отношение на поддържането на сорта и прилаганата система на размножаване;  
3. описание на сорта на базата на характеристиките на вида и тяхното проявяване;  
4. описание на характеристиките, по които сортът прилича и се различава от всеки друг сорт.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.)

(7) Списъците по ал. 5 и 6 се предоставят при поискване от ИАСАС за проверка.

(8) Семената по чл. 30, ал. 3 се търгуват с означение за растителния вид.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол ежегодно публикува на [интернет страницата](#) си официалната сортова листа на Република България.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Официалната сортова листа се състои от списък А и списък Б.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) В списък А на сортовата листа се вписват сортове от зърнени, фуражни, маслодайни и влакнодайни култури, цвекло, картофи и тютюн, които трябва да са различни, хомогенни и стабилни и да отговарят на изискванията за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на Република България.

(3) В списък Б на сортовата листа се вписват:

1. сортове от декоративни, медицински и ароматни растения, които трябва да са различни, хомогенни и стабилни и не се изпитват за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на Република България;

2. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) сортове от зеленчукови култури, овощни видове и лоза, които трябва да са различни, хомогенни и стабилни; по преценка на заявителя (селекционера) на сорта могат да се извършат изпитвания за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на Република България.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Растителни видове, сортовете от които подлежат на вписване в списък А и списък Б на официалната сортова листа, се определят с наредби на министъра на земеделието, храните и горите относно условията и реда за сортоизпитване, признаване, вписване и отписване на сортовете в и от официалната сортова листа.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Вписването на сортовете в списък А и списък Б на официалната сортова листа се извършва въз основа на заповед на министъра на земеделието, храните и горите, с която се утвърждава признаването и вписването на сортове.

(6) Сортовете по ал. 2 и 3 се вписват в сортовата листа за период от:

1. двадесет години - за сортовете от овощни видове и лоза;
2. десет години - за сортовете от останалите видове растения.

(7) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) За вписване на сорта в официалната сортава листа за следващата година заявителят подава заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС и заплаща цена по ценоразписа по чл. 22, ал. 2. Заявлението се подава ежегодно до 20 декември на текущата календарна година лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор.

(8) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Когато се установят несъответствия и/или непълноти в представената в заявлението информация, заявителят се уведомява за това и му се определя срок за отстраняването им, който не може да е по-кратък от 10 работни дни.

Чл. 15. (В сила до 01.01.2007 г., отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

Чл. 16. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Сортовете са различни, хомогенни и стабилни при условие, че отговарят на изискванията на чл. 9, 10 и 11 от Закона за закрила на новите сортове растения и породи животни или на същите изисквания за различимост, хомогенност и стабилност, с цел вписване на сортовете в официалната сортава листа и в Общия каталог на сортовете земеделски растителни видове или в Общия каталог на сортовете зеленчукови култури, определени в наредбите по чл. 14, ал. 4 и в съответната наредба по чл. 29, ал. 6 за търговия на семена от зеленчукови култури на пазара на Европейския съюз.

(2) Сортовете отговарят на изискването за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на страната, ако при сравняването им със стандартни сортове показват при отглеждането им по-добри резултати по отношение на добив и/или качество на продукцията по функционални направления. При проява на изключителна характеристика на сорта останалите характеристики могат да не се вземат под внимание при оценката на биологичните и стопанските качества на сорта.

Чл. 17. (1) В официалната сортава листа се вписват:

1. ботанически род и вид на растението;
2. обозначение на сорта с код и/или с наименование, изписано на кирилица и на латиница;
3. специфични стопански признаци на сорта, които се обозначават със символи;
4. име и адрес на:
  - а) заявителя за вписване на сорта в официалната сортава листа; заявител със седалище извън територията на Република България посочва адрес на територията на страната;
  - б) лицето или лицата, които извършват сортоподдържане;
  - в) селекционера на сорта;
5. година на признаване и вписване на сорта в официалната сортава листа.

(2) Ако сортът е генетично модифициран, това обстоятелство задължително се вписва в официалната сортава листа.

## **Раздел II.**

### **Сортоизпитване и вписване на сортовете в официалната сортава листа**

Чл. 18. (1) (Доп. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Сортоизпитване за



различимост, хомогенност и стабилност с цел вписване на сортовете в официалната сортова листа се извършва само в териториалните звена по сортоизпитване на ИАСАС или в оправомощени от Европейския офис за сортовете растения национални офиси на държави - членки на Европейския съюз.

(2) Сортоизпитване за биологични и стопански качества с цел вписване на сортовете в официалната сортова листа се извършва в териториалните звена по сортоизпитване на ИАСАС.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Сортоизпитване за биологични и стопански качества може да се извършва и от физически или юридически лица, получили разрешение от министъра на земеделието, храните и горите.

(4) Лицата по ал. 3 получават разрешение за сортоизпитване при условие, че:

1. разполагат с необходимата земя и условия за отглеждане на културите за сортоизпитване;

2. разполагат с почвообработващи, прибиращи и растително-защитни машини и съоръжения, съобразно културата и технологията на отглеждането ѝ;

3. разполагат с помещение за обработка и съхранение на пробите и отчитане на резултатите;

4. отговарят на изискванията на ал. 6 или са сключили трудов или граждански договор с лица, които отговарят на изискванията на ал. 6.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Необходимата земя, условията за отглеждане на културите и техниката за сортоизпитване по ал. 4, т. 1 и 2 се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

(6) Сортоизпитването се извършва от лица, които:

1. имат висше агрономическо образование - магистър;

2. имат 5 години трудов стаж по специалността;

3. са положили успешно изпит пред комисия, назначена от изпълнителния директор на ИАСАС; комисията се състои най-малко от три хабилизирани лица в областта на сортоизпитването в зависимост от групите култури.

(7) Лицата по ал. 6 преминават курс по програма, утвърдена от изпълнителния директор на ИАСАС.

(8) Изпълнителният директор на ИАСАС издава удостоверение за сортоизпитатели на лицата, които отговарят на изискванията на ал. 6 и 7. В ИАСАС се води списък на лицата, получили удостоверение за сортоизпитатели.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Разрешението по ал. 3 се издава по предложение на изпълнителния директор на ИАСАС въз основа на проверка от ИАСАС за спазване изискванията на ал. 4. В Министерството на земеделието, храните и горите се води списък на лицата, получили разрешение по ал. 3.

(10) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва проверки най-малко веднъж годишно относно спазването на изискванията по ал. 4.

(11) Разрешението по ал. 3 се отнема при повторно неспазване на методиките за сортоизпитване по чл. 19, ал. 1, в резултат на което резултатите от сортоизпитването са недостоверни.

(12) Редът за издаване на разрешенията по ал. 3 и редът за издаване на удостоверенията по ал. 8 се определят с наредбата по ал. 5.

(13) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) За издаване на разрешение по ал. 3 или на удостоверение по ал. 8 лицата подават в ИАСАС заявление по образец, утвърден от министъра на земеделието, храните и горите, съответно от изпълнителния директор на агенцията.

Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор.

(14) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Когато се установят несъответствия и/или непълноти в представената в заявлението информация, заявителят се уведомява за това и му се определя срок за отстраняването им, който не може да е по-кратък от 10 работни дни.

(15) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., предишна ал. 13 - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7 за провеждане на курса и изпита по ал. 6, т. 3 и ал. 7 и за извършване на проверката по ал. 9.

Чл. 19. (1) Сортоизпитването за различимост, хомогенност и стабилност и за биологични и стопански качества се извършва по методики, утвърдени от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Сортоизпитването се извършва след подадено заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС, и въз основа на договор, сключен между заявителя за сортоизпитване и агенцията. Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор.

(3) Сортоизпитването за биологични и стопански качества от физически или юридически лица, получили разрешение по чл. 18, ал. 3, се извършва въз основа на договор, сключен с ИАСАС.

(4) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Когато се установят несъответствия и/или непълноти в представената в заявлението информация, заявителят се уведомява за това и му се определя срок за отстраняването им, който не може да е по-кратък от 10 работни дни.

Чл. 20. (1) За резултатите от сортоизпитването се изготвя доклад, който се разглежда от експертна комисия, назначена от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Експертната комисия по ал. 1 се състои от нечетен брой членове, но не по-малко от 5, като трима са представители на Министерството на земеделието, храните и горите, браншови организации и служби, свързани с контрола на качеството. Представителите на организациите се определят от техните ръководители.

(3) В състава на експертните комисии по съответните култури не се включват автори и съавтори на сорта или техни представители.

(4) Докладът по ал. 1 се изпраща на членовете на експертната комисия най-късно 14 дни преди датата на заседанието ѝ.

(5) Експертната комисия взема решение относно признаването и вписването на сорта в официалната сортова листа.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 27 от 2005 г., в сила от 01.06.2005 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Решението по ал. 5 за признаване и вписване на генетично модифициран сорт се взема след издаване на разрешение за пускането му на пазара от министъра на земеделието, храните и горите при условията и по реда на глава четвърта, раздел III от Закона за генетично модифицирани организми.

(7) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.)

(8) Когато решението е сортът да не бъде признат и вписан в официалната сортова листа,

ИАСАС в 15-дневен срок от решението си писмено уведомява възложителя по договор за сортоизпитване, като посочва и мотивите за непризнаването и му дава едномесечен срок за възражение, считано от датата на уведомяването.

(9) Възражения срещу решения на експертната комисия се разглеждат от комисия по възраженията, чийто състав се определя със заповед на изпълнителния директор на ИАСАС.

(10) Комисията по ал. 9 се произнася с решение по възраженията в едномесечен срок от получаването им.

Чл. 21. (1) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите със заповед утвърждава окончателното решение за признаване и вписване на сорта в официалната сортова листа или прави мотивиран отказ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Заповедта или отказът на министъра по ал. 1 се съобщава и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 22. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) (1) За полско изпитване за различимост, хомогенност и стабилност, както и за биологични и стопански качества, се заплащат такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7.

(2) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва дейности и услуги на физически и юридически лица съгласно ценоразпис, утвърден от изпълнителния директор, който се публикува на [интернет страницата](#) на агенцията.

(3) За сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност, извършвано в национални офиси на държави - членки на Европейския съюз, както и за извършване на технологични анализи на качеството, се заплаща цена по ценоразписа по ал. 2.

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол признава резултати от сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност, извършено в друга държава - членка на Европейския съюз, когато при извършването му са спазени изискванията на Директива 2003/90/ЕО на Комисията от 6 октомври 2003 г. относно установяването на мерки за прилагане на член 7 от Директива 2002/53/ЕО на Съвета по отношение на минимално изискваните характеристики, които следва да бъдат обхванати от изследването, и минималните условия за изследване на някои сортове земеделски растителни видове.

Чл. 24. (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол изготвя и съхранява досиетата на признатите сортове. Досиетата съдържат описание на сорта и обобщение на всички данни, въз основа на които се извършва признаването на сорта.

(2) Досиетата по ал. 1 се предоставят за ползване от селекционера.

Чл. 25. (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол съставя бюлетини с резултатите от сортоизпитването на признатите сортове.

(2) По искане на възложителя по договора за сортоизпитване описанието на родителските (генеалогичните) компоненти и резултатите от сортоизпитването им остават поверителни, когато те са изпитвани с цел проучване на хибридни и синтетични сортове.

**Глава шеста.**  
**СОРТОПОДДЪРЖАНЕ, ПРОИЗВОДСТВО, ЗАГОТОВКА И ТЪРГОВИЯ С ПОСЕВНИЯ И**  
**ПОСАДЪЧНИЯ МАТЕРИАЛ**

**Раздел I.**  
**Общи положения**

Чл. 26. (1) Сортоподдържането на сортовете и родителските (генеалогичните) компоненти от видовете земеделски растения се извършва от:

1. селекционера на сорта;
2. физическо или юридическо лице, което отговаря на изискванията на ал. 2 - когато се сортоподдържа общоизвестен сорт;
3. физически и/или юридически лица, които са сключили договор за извършване на сортоподдържане с лицата по т. 1 и 2.

(2) Физическите лица по ал. 1, т. 2 и 3 трябва да имат висше агрономическо образование, а юридическите лица трябва да имат сключен трудов или граждански договор с лице с висше агрономическо образование.

(3) Когато сортоподдържането по ал. 1 се извършва едновременно от няколко лица, те се посочват в официалната сортова листа.

(4) Лицата по ал. 1, т. 2 и 3 са длъжни да осигурят научно ръководство по съответната култура.

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Лицата по чл. 26 са длъжни да водят дневник за дейностите по схемата за сортоподдържане. Дневникът се предоставя при поискване от ИАСАС, съответно от БАБХ, за проверка.

(2) Контролните органи имат право да вземат проби за проверки в отделните етапи на сортоподдържането.

Чл. 28. (1) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Производство на посевен и посадъчен материал могат да извършват лица, регистрирани като земеделски стопани по реда на наредбата по § 4 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за подпомагане на земеделските производители и сключили договор с притежателя на сертификат, когато сортът е защитен.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г., отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

(4) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол поддържа на [интернет страницата](#) си публичен национален електронен регистър на лицата, които търгуват с посевен и/или посадъчен материал.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Редът за регистрация по ал. 4 се определя с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

(6) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) За регистрация по ал. 4 лицата подават в ИАСАС заявление по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията. Заявлението се подава лично, чрез пълномощник, по електронен път при условията и по реда на

чл. 5 и 22 от Закона за електронното управление или чрез лицензиран пощенски оператор.

(7) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Когато се установят несъответствия и/или непълноти в представената в заявлението информация, заявителят се уведомява за това и му се определя срок за отстраняването им, който не може да е по-кратък от 10 работни дни.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такса по тарифата по чл. 6, ал. 7 за регистрация по ал. 4.

(9) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2006 г., предишна ал. 7 - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Ежегодно към договора по ал. 1 се сключва анекс за всеки сорт и се прилага като неразделна част към документите за сертификация на посевен и посадъчен материал, произвеждан с търговска цел.

Чл. 29. (1) Когато нямат условия за осигуряване на необходимата пространствена изолация, производителите писмено заявяват в съответното кметство местоположението на площите за земеделски растения, за които се изисква пространствена изолация.

(2) Заявленията по ал. 1 се подават в следните срокове:

1. за посевен материал за засяване през пролетта и за посадъчен материал - до 31 декември на годината, която предхожда годината на засяването, съответно засаждането;

2. за посевен материал за засяване през есента - до 31 май на годината, през която ще се засява.

(3) Заявлението по ал. 1 се придружава от:

1. (изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) копие на договора по чл. 28, ал. 1;

2. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2008 г.) скица на земеделската земя за производство на посевен и посадъчен материал, издадена от съответната общинска служба по земеделие.

(4) В 14-дневен срок от подаване на заявлението и документите по ал. 3 кметът на общината или кметството издава заповед, с която определя площите, обхванати от пространствената изолация.

(5) Когато са подадени заявления от няколко производители, които обхващат едни и същи площи за пространствена изолация, кметът удовлетворява подаденото по-рано заявление.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Кметът определя площите, обхванати от пространствената изолация, съгласно изискванията за пространствена изолация, определени в наредби на министъра на земеделието, храните и горите за търговия с посевен и/или посадъчен материал от следните групи земеделски растения:

1. зърнени;
2. фуражни;
3. маслодайни и влакнодайни;
4. цвекло;
5. картофи;
6. зеленчукови;
7. декоративни;
8. овощни;
9. лозови;
10. медицински и ароматни;
11. тютюн.

(7) Копие от заповедта по ал. 4 се изпраща на собствениците или ползвателите на земите,

обхванати от пространствената изолация.

(8) Собствениците или ползвателите на земите, обхванати от пространствената изолация, не могат да засяват, съответно засаждат, определените площи с растения - опрашители или преносители на вируси.

(9) (Нова - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите определя в наредби процедурите за сертификация и/или одобрение на произвеждания посевен или посадъчен материал от групите земеделски растения по ал. 6.

## **Раздел II.**

### **Производство и търговия с посевен материал**

Чл. 30. (1) В зависимост от групите земеделски растения по чл. 29, ал. 6 семената се произвеждат, сертифицират и търгуват като:

1. базови;
2. сертифицирани;
3. сертифицирани първо размножение;
4. сертифицирани второ размножение;
5. сертифицирани трето размножение.

(2) Семената на всички зеленчукови, декоративни, медицински и ароматни растения могат да се произвеждат и търгуват и като стандартни, с изключение на индустриалната цикория.

(3) Семената от видове фуражни, маслодайни, декоративни, медицински и ароматни растения, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6, могат да се произвеждат и търгуват и като търговски семена след одобряването им от ИАСАС.

(4) Семената могат да се търгуват и под формата на смеси при условие, че са одобрени от ИАСАС. Условието и редът за одобряване на смеските се определят в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(5) Семената от всички групи земеделски растения, които се получават като генерации преди базовите семена (предбазовите семена), могат да се търгуват при условие, че отговарят на изискванията, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(6) Разпоредбите на ал. 1 - 3 не се прилагат за семената от овощни видове. Семената от овощните видове се търгуват при условие, че отговарят на изискването за жизненост в съответствие с наредбите по чл. 29, ал. 6.

Чл. 31. (1) Категориите семена по чл. 30, ал. 1 се сертифицират и търгуват, при условие че отговарят на посочените в наредбите по чл. 29, ал. 6 изисквания за сортова автентичност, сортова чистота и здравно състояние към културата при полска инспекция и изисквания за аналитична чистота, кълняемост, съдържание на влага, здравно състояние на семената при лабораторен анализ.

(2) Хибридни семена се сертифицират след резултатите от последващ контрол на родителските компоненти.

(3) Сертификацията на семената се извършва от ИАСАС след проведена полска инспекция и лабораторни анализи. Сертификацията се извършва при условията и по реда, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(4) Изискванията при полска инспекция, извършвана от инспекторите по чл. 6, се определят в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила

от 26.07.2019 г.) Вземането на проби за лабораторен анализ за определяне на посевните качества на семената и за определяне на здравното им състояние се извършва от ИАСАС или от физически лица (пробовземачи), които са получили разрешение от изпълнителния директор на ИАСАС, от заготвени хомогенни партии семена. Разрешението се издава на лица, положили успешно изпит за пробовземачи, организиран от ИАСАС.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Полската инспекция и вземането на проби за лабораторен анализ се извършват по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите, които се публикуват на интернет страниците на [Министерството на земеделието, храните и горите](#) и на [ИАСАС](#).

(7) Големината, съответно теглото, на партидите и теглото, съответно размерът, на пробите семена от съответния вид се определят с наредбите по чл. 29, ал. 6.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол и лабораториите по чл. 7, ал. 1 извършват лабораторните анализи за определяне на посевните качества на семената в зависимост от културите по методи, определени от министъра на земеделието, храните и горите.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Лабораториите на Българската агенция по безопасност на храните и лабораториите по чл. 8 извършват лабораторните анализи за здравно състояние на семената по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 32. (1) Въз основа на сертификацията ИАСАС издава сертификат по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

(4) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

(5) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол анулира сертификата когато резултатите от грунтов контрол показват, че семената не отговарят на изискванията за сортова автентичност и сортова чистота, посочени в съответните наредби по чл. 29, ал. 9.

Чл. 33. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол сертифицира семена, които не отговарят на изискването за кълняемост, когато семената са предназначени за износ, съгласно договор между износителя и вносителя.

Чл. 34. (1) Търговските семена се одобряват и търгуват при условие, че отговарят на изискванията за аналитична чистота, кълняемост, съдържание на влага и здравно състояние при лабораторен анализ, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(2) Вземането на проби и лабораторният анализ по ал. 1 се извършват при спазване на изискванията на чл. 31, ал. 5 - 9.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Лабораторните анализи на търговските семена се извършват от ИАСАС или лаборатория, получила разрешение по чл. 7, ал. 1, и от лабораториите на БАБХ или лаборатория,

получила разрешение по чл. 8.

(4) Въз основа на лабораторните анализи по ал. 3 ИАСАС одобрява търговските семена и издава документ по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

(6) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

(7) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Изискванията на ал. 2, 3 и 4 не се прилагат по отношение на търговските семена от декоративни растения, при които съответствието с изискванията на ал. 1 се удостоверява от производителя на търговски семена с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

Чл. 35. (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

Чл. 36. (1) Стандартните семена се търгуват, при условие че отговарят на изискванията за сортова автентичност и сортова чистота, аналитична чистота, кълняемост, съдържание на влага и здравно състояние, посочени в съответните наредби по чл. 29, ал. 6.

(2) Съответствието с изискванията по ал. 1 се удостоверява от производителя на стандартни семена с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(3) Производителите на стандартни семена са длъжни да съхраняват контролни проби от партидите семена за срок две години, които се предоставят при поискване от ИАСАС.

(4) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол анулира документа по ал. 2, когато резултатите от грунтов контрол показват, че семената не отговарят на изискванията за сортова автентичност и сортова чистота.

Чл. 37. (1) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол извършва последващ контрол на категориите семена по чл. 30, ал. 1 и 2.

(2) Броят на партидите, които подлежат на последващ контрол, в зависимост от категориите семена се определят в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(3) Условието и редът за провеждане на последващ контрол и изискванията за сортова автентичност и сортова чистота при последващ контрол се определят с наредбите по чл. 29, ал. 6.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Вземането на проби за последващ контрол се извършва от ИАСАС по методите по чл. 31, ал. 6. Последващият контрол се извършва чрез методи на грунтов контрол и/или чрез лабораторни методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

Чл. 38. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7 за извършване на полската инспекция, вземането на проби, лабораторните анализи, последващия контрол и за издаването на документите за тези дейности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Извършването на лабораторни анализи от БАБХ за определяне здравното състояние на семената се заплаща по ценоразписа по чл. 3, ал. 5 от Закона за Българската агенция по безопасност на храните.



Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) За преодоляване на временни затруднения поради недостиг на семена от категории сертифицирани на пазара в страната, министърът на земеделието, храните и горите определя контактното лице за прилагане на процедурата, определена с Регламент (ЕО) № 217/2006 на Европейската комисия, за получаване на разрешение за търговия на семена от категории сертифицирани, които не отговарят на изискванията за кълняемост.

Чл. 39а. (Нов - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) (1) На пазара могат да се търгуват и семена, предназначени за:

1. научни цели или селекционна дейност;
2. демонстративни и/или производствени опити.

(2) Семената по ал. 1, т. 2 са от сортове, заявени за вписване в Официалната сортова листа на Република България, които са в процес на сортоизпитване, но все още не са одобрени за вписване, и за които трябва да се спазват изискванията, определени с актове на Европейския съюз.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Условието и редът за получаване на разрешения за лица, които предлагат на пазара семена по ал. 1, разрешенията за целта количества, в зависимост от растителните видове, опаковката и етикетирането на семената, се определят с наредба на министъра на земеделието, храните и горите.

(4) Разрешенията по ал. 3 за територията на страната се издават от изпълнителния директор на ИАСАС.

### **Раздел III.**

#### **Производство и търговия с посадъчен материал**

Чл. 40. (1) Зеленчуковият посадъчен материал се произвежда и търгува при условие, че отговаря на изискванията, определени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(2) Качеството на зеленчуковия посадъчен материал се удостоверява от производителите с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

Чл. 41. (1) Декоративният посадъчен материал се произвежда и търгува при условие, че отговаря на изискванията, определени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(2) Качеството на декоративния посадъчен материал се удостоверява от производителите с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

Чл. 42. (1) Овощният посадъчен материал се търгува като сертифициран или стандартен.

(2) Овощният посадъчен материал се сертифицира като:

1. предбазов;
2. базов;
3. сертифициран.

(3) Посадъчният материал по ал. 2 се сертифицира при условие, че отговаря на

изискванията за сортова автентичност, сортова чистота и здравно състояние на растенията при полска инспекция и на изискванията за качество на посадъчния материал, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(4) Сертификацията по ал. 3 се извършва от ИАСАС при условия и по ред, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Полската инспекция, вземането на средни проби за окачествяване и за тестиране за вируси и вземането на почвени проби за нематоди се извършват от ИАСАС, съответно от БАБХ, по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Лабораториите на Българската агенция по безопасност на храните и лабораториите по чл. 8 извършват лабораторните анализи за здравно състояние на овощен посадъчен материал по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Въз основа на сертификата на овощния посадъчен материал ИАСАС издава сертификат по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(8) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

Чл. 43. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) САС (стандартният) овощен посадъчен материал може да се търгува при условие, че отговаря на изискванията, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Качеството на САС (стандартният) овощен посадъчен материал се удостоверява от производителите с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.)

Чл. 44. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7, за извършване на полската инспекция и окачествяването на овощния посадъчен материал и за издаването на документи за тези дейности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Извършването на лабораторни анализи от БАБХ за определяне на здравното състояние на овощния посадъчен материал се заплаща по ценозаписа по чл. 38, ал. 2.

Чл. 45. (1) Посадъчният материал от медицински и ароматни растения се търгува като сертифициран или стандартен.

(2) Посадъчният материал от медицински и ароматни растения се сертифицира като:

1. предбазов;
2. базов;
3. сертифициран.

(3) Посадъчният материал по ал. 2 се сертифицира при условие, че отговаря на изискванията за сортова чистота и здравно състояние към растенията при полска инспекция и на изискванията за качество към посадъчния материал, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(4) Сертификацията по ал. 3 се извършва от ИАСАС при условията и по реда, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. -

ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Полската инспекция, вземането на средни проби за окачествяване и за тестиране за вируси и вземането на почвени проби за нематоди се извършва от ИАСАС, съответно от БАБХ, по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Лабораториите на Българската агенция по безопасност на храните и лабораториите по чл. 8 извършват лабораторните анализи за здравното състояние на посадъчен материал от медицински и ароматни растения по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Въз основа на сертификацията на посадъчния материал от медицински и ароматни растения ИАСАС издава официални етикети и сертификат по образци, утвърдени от изпълнителния директор на ИАСАС.

(8) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7, за извършване на полската инспекция и окачествяването на посадъчния материал от медицински и ароматни растения и за издаването на документи за тези дейности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Извършването на лабораторни анализи от БАБХ за определяне на здравното състояние на посадъчния материал от медицински и ароматни растения се заплаща по ценоразписа по чл. 38, ал. 2.

Чл. 47. (1) Стандартният посадъчен материал от медицински и ароматни растения може да се търгува при условие, че отговаря на изискванията, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(2) Качеството на стандартния посадъчен материал за засаждане се удостоверява от производителите с фирмен документ. Минималните изисквания към фирмения документ се определят в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

Чл. 48. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Производителите на зеленчуков, декоративен, САС (стандартен) овоен и стандартен посадъчен материал от медицински и ароматни растения са длъжни да извършват собствени проверки по време на производството. За извършване на проверките производителите:

1. определят критичните точки в производствения процес на базата на използваните производствени методи;

2. създават и въвеждат методи за проверка и наблюдение на критичните точки по т. 1;

3. (изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) вземат проби за анализ, които се изследват в лабораториите на БАБХ или в лаборатории, получили разрешение по чл. 8;

4. водят писмен дневник относно данните по т. 1 - 3.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Дневникът по ал. 1, т. 4 трябва да се съхранява най-малко две години и да се предоставя при поискване от ИАСАС, съответно от БАБХ, за проверка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Когато резултатите от собствените проверки показват наличие на вредители, включени в Наредба № 1 от 1998 г. за фитосанитарен контрол (обн., ДВ, бр. 82 от 1998 г.; изм., бр. 91 от 1999 г. и бр. 8 от 2002 г.), производителите трябва незабавно да уведомят БАБХ.

(4) Производителите трябва да вписват в дневника по ал. 1 всички случаи на наличие на вредни организми в помещенията си и всички мерки, които са взети в тези случаи.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол е длъжна да извършва проверки най-малко веднъж годишно относно проверката и наблюдението на критичните точки по ал. 1, т. 1 и 2. Българската агенция по безопасност на храните извършва проверки относно вземането на проби по ал. 1, т. 3 и относно спазването на изискванията на ал. 3 и 4.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, съответно БАБХ, извършва проверките по ал. 5 съгласно изискванията, посочени в съответните наредби по чл. 29, ал. 6.

(7) Разпоредбите на този член се прилагат и по отношение на производителите на семена от овощни и декоративни растения.

Чл. 49. (1) Лозовият посадъчен материал се търгува като сертифициран или стандартен, с изключение на подложките.

(2) Лозовият посадъчен материал се сертифицира като:

1. предбазов (първоначален);
2. базов;
3. сертифициран.

(3) Посадъчният материал по ал. 2 се сертифицира при условие, че отговаря на изискванията за сортова автентичност, сортова чистота и здравно състояние към растенията при полска инспекция и на изискванията за качество към посадъчния материал, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(4) Сертификацията по ал. 3 се извършва от ИАСАС при условията и по реда, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Полската инспекция, вземането на средни проби за окачествяване и за тестиране за вируси и вземането на почвени проби за нематоди се извършват от ИАСАС, съответно от БАБХ, по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Лабораториите на Българската агенция по безопасност на храните и лабораториите по чл. 8 извършват лабораторните анализи за здравното състояние на лозов посадъчен материал по методи, утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Въз основа на сертификацията ИАСАС издава официални етикети и сертификат по образци, утвърдени от изпълнителния директор на ИАСАС.

(8) (Отм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.)

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Стандартният лозов материал се одобрява от ИАСАС и се търгува, при условие че отговаря на изискванията, посочени в съответната наредба по чл. 29, ал. 6, за което се издава документ по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

Чл. 51. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такси в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7, за извършване на полската инспекция и за окачествяване на лозовия посадъчен материал и за издаването на документи за тези дейности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Извършването на лабораторни анализи от БАБХ за определяне на здравното състояние на лозовия посадъчен материал се заплаща по ценоразписа по чл. 38, ал. 2.

Чл. 52. (1) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) При неблагоприятни климатични условия и при недостиг или липса на посадъчен материал на пазара в страната министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице може да разреши търговията с посадъчен материал от всички категории, които отговарят на по-ниски изисквания от посочените в съответните наредби по чл. 29, ал. 6, с изключение на изискването за здравно състояние.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) За получаване на разрешение по ал. 1 лицата подават заявление в Министерството на земеделието, храните и горите, което се придружава от:

1. (изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) документ, издаден от ИАСАС, в който се удостоверяват занижените изисквания - за посадъчен материал по чл. 42, чл. 45, 49 и 50;

2. фирмен документ, издаден от производителя, в който се удостоверяват занижените изисквания - за посадъчен материал по чл. 40, 41, чл. 43, ал. 2 и чл. 47, ал. 2.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите или упълномощено от него длъжностно лице издава разрешение или прави мотивиран отказ в 14-дневен срок от получаване на заявлението и документите по ал. 2.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Отказът по ал. 3 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) На етикета на посадъчния материал по ал. 1 трябва да бъде отразено, че материалът отговаря на занижени изисквания.

Чл. 53. Разпоредбите на този закон, с изключение на изискването за здравно състояние, не се прилагат за посадъчен материал, предназначен за:

1. опити или научни цели, или
2. селекционна дейност, или
3. запазване на генетичното разнообразие.

#### **Раздел IV.**

##### **Опаковане и етикетиране на посевния и посадъчния материал. Документи при търговия**

Чл. 54. (1) Посевният материал от всички категории се съхранява и търгува под формата на етикетиран еднородни партиди в запечатани опаковки.

(2) Посадъчният материал от всички категории се съхранява и търгува под формата на етикетиран и пломбирани еднородни партиди според растителния вид във връзки или в бали.

(3) Опаковането, етикетирането, запечатването и/или пломбирането на посевния и посадъчния материал се извършват съгласно изисквания, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

Чл. 55. Условието за съхраняване на посадъчния материал се определят с наредбите по чл. 29, ал. 6.

Чл. 56. (1) Сертифицираните семена от всички категории по чл. 30, ал. 1 се търгуват със сертификата по чл. 32, ал. 1.

(2) Търговските семена, с изключение на семената от декоративни растения, се търгуват с документа по чл. 34, ал. 4.

(3) Търговските семена от декоративни растения и стандартните семена се търгуват с фирмения документ по чл. 34, ал. 7 и чл. 36, ал. 2.

(4) Сертифицираният овощен и лозов посадъчен материал и сертифицираният посадъчен материал от медицински и ароматни растения се търгуват със сертификата по чл. 42, ал. 7, чл. 49, ал. 7 и чл. 45, ал. 7.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) САС (стандартният) овощен посадъчен материал и стандартният лозов посадъчен материал се търгуват с документа съответно по чл. 43, ал. 2 и по чл. 50.

(6) Семената от овощните видове се търгуват с документ, издаден от ИАСАС по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(7) Зеленчуковият и декоративният посадъчен материал, стандартните овощни дръвчета за засаждане и стандартният посадъчен материал от медицински и ароматни растения се търгуват с фирмения документ по чл. 40, ал. 2, чл. 41, ал. 2, чл. 43, ал. 2 и чл. 47, ал. 2.

(8) Редът за издаване на сертификатите и документите по ал. 1 - 7 и правилата за използването им при търговия се уреждат в наредбите по чл. 29, ал. 6.

#### **Глава седма.**

#### **ВНОС НА ПОСЕВЕН И ПОСАДЪЧЕН МАТЕРИАЛ ОТ ТРЕТИ СТРАНИ (ЗАГЛ. ДОП. - ДВ, БР. 97 ОТ 2006 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 59 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 26.07.2019 Г.)**

Чл. 57. (1) (Доп. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Семената и посадъчният материал от внос трябва да отговарят на изискванията на решенията за еквивалентност на Европейската комисия, на този закон и на нормативните актове по прилагането му, с изключение на семената от декоративни растения, които могат да се внасят без означение за категория, но които трябва да отговарят съответно на изискванията за търговски или стандартни семена, посочени в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Сертифицираните семена от всички категории, които се внасят, трябва да са етикетирани с официални ОИСП етикети и придружени от ОИСП сертификат и ISTA оранжев международен партиден сертификат, издадени от официален сертифициращ и/или контролен орган на страната износител.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Търговските семена, които се внасят, трябва да са придружени от ISTA оранжев международен партиден сертификат, с изключение на търговските семена от декоративни растения, които се внасят с фирмен документ.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Сертифицираният овощен посадъчен материал и всички категории лозов посадъчен материал, които се внасят, трябва да отговарят на изискванията на решенията за еквивалентност на Европейската комисия.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Стандартните семена, внесени от трети страни за Европейския съюз, се придружават от ОИСП сертификат и етикет, както и от ISTA оранжев международен партиден сертификат.

Чл. 58. (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) В тридневен срок от вноса БАБХ е длъжна писмено да уведоми ИАСАС за внесените семена и посадъчен материал и за

мястото, където те са поставени под карантина.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) В тридневен срок от уведомяването по ал. 1 ИАСАС проверява дали посочената в документите по чл. 57 информация отговаря на изискванията на решенията за еквивалентност на Европейската комисия, на закона и на нормативните актове по прилагането му.

(3) Ако семената, съответно посадъчният материал, от внос не са придружени с документите по чл. 57, ИАСАС изисква от вносителя в 7-дневен срок да ги представи. В случай че вносителят не изпълни задължението си в посочения срок, семената, съответно посадъчният материал, се изнасят от страната или се унищожават.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Ако в резултат на проверката по ал. 2 се установи несъответствие с изискванията на решенията за еквивалентност на Европейската комисия и/или с изискванията на закона и на нормативните актове по прилагането му, семената и посадъчният материал се изнасят от страната или се унищожават.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) За проверка на съответствието на семената с посоченото в документите в чл. 57 ИАСАС взема проби и извършва лабораторен анализ на внесените семена.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) На лабораторен анализ не подлежат малки опаковки семена, когато общото внесено количество от даден растителен вид не надвишава размера за малка опаковка, определена в наредбите по чл. 29, ал. 6.

(7) За проверка на съответствието на посадъчния материал с посоченото в документите по чл. 57 ИАСАС взема средни проби за определяне качествата на внесените посадъчен материал.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) До излизането на резултатите от проверките по ал. 5 и ал. 7 семената и посадъчният материал не могат да се търгуват в страната.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Въз основа на извършения лабораторен анализ ИАСАС издава документ за търговия на семената в страната по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(10) За извършеното окачествяване на посадъчния материал ИАСАС издава документ за търговия на посадъчен материал в страната по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

(11) Ако резултатите от лабораторните анализи не съответстват на посочените данни в документите по чл. 57, семената се изнасят или се унищожават.

(12) Ако качеството на посадъчния материал не отговаря на посоченото в документите по чл. 57, той се изнася или се унищожават.

(13) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Изискването на ал. 5 и 7 не се прилага за семена и посадъчен материал, предназначени за реекспорт.

(14) Редът за извършване на проверките по ал. 5 и 7 се урежда с наредбите по чл. 29, ал. 6.

Чл. 59. (1) Изнасянето на семената и посадъчния материал или унищожаването им съгласно чл. 58 е за сметка на вносителя.

(2) Вносителят е длъжен да изнесе семената, съответно посадъчния материал, в срока, който е посочен в документа, издаден от ИАСАС в резултат на проверките по чл. 58, ал. 3, 4, 11 и 12.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Българската агенция по безопасност на храните е длъжна да информира ИАСАС за извършения износ по ал. 2 в тридневен срок от износа.

(4) Унищожаването на семената, съответно на посадъчния материал, се извършва от ИАСАС в присъствието на вносителя.

Чл. 60. (Отм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.)

Чл. 61. (1) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.)

(2) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.)

(4) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.)

(5) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., отм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.)

(6) (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.)

(7) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., отм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.)

(8) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) По искане на страната - вносител на семена, ИАСАС издава ISTA оранжев международен партиден сертификат и/или ОИСП сертификат. Условието и редът за издаване на ISTA и ОИСП сертификати се уреждат в съответните наредби по чл. 29, ал. 6. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол събира такса в размер, определен с тарифата по чл. 6, ал. 7 за издаването на ISTA и ОИСП сертификатите.

Чл. 62. (1) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Всеки търговец е длъжен да води книга за произхода и количеството на посевния и посадъчния материал, с който извършва търговия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) Съдържанието и редът за водене на книгата по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 28, ал. 5.

### **Глава осма.**

## **КОНТРОЛ НА ПОСЕВНИЯ И ПОСАДЪЧНИЯ МАТЕРИАЛ**

Чл. 63. (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол и БАБХ извършват проверки по време на производството, заготовката, съхраняването, транспорта и търговията с посевен и посадъчен материал за спазването на изискванията на този закон и на нормативните актове по прилагането му.

(2) В резултат на извършените проверки служителите на ИАСАС съставят актове за направените констатации по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАСАС.

Чл. 63а. (Нов - ДВ, бр. 51 от 2020 г., в сила от 20.06.2020 г.) Официалният контрол и другите официални дейности върху посевния и посадъчния материал се осъществяват по реда на Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и



2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (ОВ, L 95/1 от 7 април 2017 г.), Закона за управление на агрохранителната верига, този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Чл. 64. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол проверява воденето и съхраняването на книгите по чл. 62.

Чл. 65. (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Производителите, заготвителите и търговците на посевен и посадъчен материал са длъжни да осигуряват на служителите на ИАСАС и БАБХ:

1. пълен достъп до местата, където се осъществяват производството, заготовката, съхраняването, опаковането, етиктирането, транспортът, търговията, вносът и износът на посевен и посадъчен материал;

2. информация и документи, необходими за осъществяване на контрола.

Чл. 66. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Таксите, събрани по тарифата по чл. 6, ал. 7, и сумите от глоби и имуществени санкции по глава девета се използват за финансова издръжка на ИАСАС.

#### **Глава девета.**

### **ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ**

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) Инспекторите по чл. 6, които извършват полската инспекция в нарушение на чл. 6, ал. 9, се наказват с глоба от 50 до 100 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено повторно в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление за същото по вид нарушение, изпълнителният директор на ИАСАС отнема разрешението за извършване на полска инспекция.

Чл. 68. (1) Който търгува с посевен и/или посадъчен материал от сорт, който не е вписан в официалната сортова листа в нарушение на чл. 13, ал. 1, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

(3) Посевният и/или посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 69. (1) Който търгува с посевен и/или посадъчен материал от сортове от декоративни, медицински и ароматни и овощни растения, които не са защитени или вписани в официалната сортова листа или включени в списък на производител, в нарушение на чл. 13, ал. 3 и 4, се наказва с глоба от 50 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 70. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 97 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Който произвежда посевен и/или посадъчен материал в нарушение на чл. 28, ал. 1, се наказва с глоба от 500 до 2000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

Чл. 71. (1) (Изм. - ДВ, бр. 17 от 2018 г., в сила от 23.02.2018 г.) Който търгува с посевен и/или посадъчен материал, без да е регистриран в нарушение на чл. 28, ал. 4, се наказва с глоба от 50 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посевният и/или посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 72. Посевите, съответно насажденията, които са засети, съответно засадени, с растения - опрашители или преносители на вируси, в нарушение на чл. 29, ал. 8, се унищожават от службите на общинската администрация в 10-дневен срок от установяване на нарушението. Разходите по унищожаването са за сметка на нарушителя.

Чл. 73. (1) Който търгува със семена, означени като сертифицирани семена, за които не е извършена сертификация в нарушение на чл. 31, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Семената по ал. 1 и 2 се отнемат в полза на държавата.

Чл. 74. (1) Който търгува със семена, означени като търговски семена, за които не са извършени лабораторни анализи в нарушение на чл. 34, се наказва с глоба от 50 до 500 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

(3) Семената по ал. 1 и 2 се отнемат в полза на държавата.

Чл. 75. (1) Който търгува със стандартни семена, които не отговарят на изискванията на чл. 36, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Семената по ал. 1 и 2 се отнемат в полза на държавата.

Чл. 76. (1) Който търгува със зеленчуков посадъчен материал, който не отговаря на изискванията на чл. 40, ал. 1, се наказва с глоба от 50 до 200 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 500 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 77. (1) Който търгува с декоративен посадъчен материал, който не отговаря на изискванията на чл. 41, ал. 1, се наказва с глоба от 50 до 200 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 500 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 78. (1) Който търгува с овошен посадъчен материал, означен като сертифициран материал, за който не е извършена сертификация в нарушение на чл. 42, ал. 3, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 10 000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 79. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Който търгува със САС (стандартен) овошен посадъчен материал, който не отговаря на изискванията на чл. 43, ал. 1, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 80. (1) Който търгува с посадъчен материал от медицински и ароматни растения, означен като сертифициран, за който не е извършена сертификация в нарушение на чл. 45, ал. 3, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 81. (1) Който търгува със стандартен посадъчен материал от медицински и ароматни растения, който не отговаря на изискванията на чл. 47, ал. 1, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 82. (1) Който търгува с лозов посадъчен материал, означен като сертифициран, за който не е извършена сертификация в нарушение на чл. 49, ал. 3, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

Чл. 83. (1) Който търгува със стандартен лозов посадъчен материал, който не е окачествен от ИАСАС в нарушение на чл. 50, се наказва с глоба от 50 до 2000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

(3) Посадъчният материал по ал. 1 и 2 се отнема в полза на държавата.

Чл. 84. (1) Който търгува със семена, които не са под формата на еднородни партии и не са етикетирани, опаковани, запечатани и маркирани в нарушение на чл. 54, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

Чл. 85. (1) Който търгува с посадъчен материал, който не е под формата на еднородни партии (връзки или бали) и не е етикетирани и пломбиран в нарушение на чл. 54, ал. 2, се наказва с глоба от 100 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

Чл. 86. (1) При извършване на повторни нарушения по чл. 68, 69, 71 и чл. 73 - 83 в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление за същото по вид нарушение се налага глоба в двоен размер.

(2) При извършване на повече от две нарушения по чл. 68, 69 и чл. 73 - 83 в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление за същото по вид нарушение нарушителят се заличава от регистъра за срок от 3 години.

Чл. 87. (1) Който не съхранява посадъчния материал съгласно изискванията на чл. 55, се наказва с глоба от 50 до 500 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 1000 лв.

Чл. 88. (1) Който търгува с посевен или посадъчен материал без документ в нарушение на чл. 56, се наказва с глоба от 50 до 300 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 1000 лв.

Чл. 89. (1) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Който произвежда и търгува семена, за които не е издадено разрешение по чл. 39а, ал. 1, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) Семената по ал. 1 се отнемат в полза на държавата.

Чл. 90. (1) Който не води книга в нарушение на чл. 62, ал. 1, се наказва с глоба от 200 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец,

се налага имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

Чл. 91. (1) (Изм. - ДВ, бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) Който не осигурява достъп на служителите на ИАСАС и БАБХ и не им предоставя необходимата информация и документи в нарушение на чл. 65, се наказва с глоба от 200 до 1000 лв.

(2) Ако нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 500 до 2000 лв.

Чл. 92. (1) Нарушенията по тази глава се установяват с актове на длъжностни лица, определени от изпълнителния директор на ИАСАС.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Наказателните постановления се издават от министъра на земеделието, храните и горите или от упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

### **Допълнителни разпоредби**

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Полска инспекция" е метод за определяне на автентичността, чистотата на сорта или вида, степента на заплевеленост и пораженията от болести и неприятели чрез преглед на растенията на полето в подходящ стадий от тяхното развитие.

2. "Земеделски растения/култури" са растения от даден ботанически вид и род, които се отглеждат от човека, за да задоволяват определени негови потребности.

3. "Малки опаковки" са опаковки, съдържащи семена с максимално нетно тегло от 50 г до 10 кг, съобразно вида култура.

4. "Партида" е определено по маса (брой) количество от един и същ сорт, което може да бъде идентифицирано по своята еднородност и произход.

5. "Посадъчен материал" са цели растения или части от растения, както и техните компоненти, предназначени за присаждане и размножаване по вегетативен начин или за производство на зеленчукови, овощни, декоративни, медицински, ароматни и лозови растения. В понятието "посадъчен материал" не се включва горски репродуктивен материал, предназначен за лесовъдски цели.

6. "Посевен материал" са семена, плодове, съплодия или техни части за посев, с изключение на горски репродуктивен материал, предназначен за лесовъдски цели.

7. "Пространствена изолация" е разстоянието, ограничаващо чуждо опрашване, разпространение на болести и механично смесване.

8. "Сертификация на посевен и посадъчен материал" е процедура, въз основа на която контролен орган издава сертификат, с който удостоверява, че посевният и/или посадъчният материал съответства на определени изисквания.

9. "Сорт" е растителна съвкупност в рамките на определен ботанически таксон (ботаническа единица от систематиката на растенията), която проявява признаците, характеризиращи даден генотип или комбинация от генотипове, различава се от всяка друга растителна съвкупност най-малко по един признак и притежава способността да се размножава в

непроменен вид. В понятието "сорт" се включват и клон, линия, хибрид или подложка, независимо от метода (изкуствен или естествен) на получаването им.

10. "Сортоизпитване" е дейност, свързана с извършване на пълна генетична, морфологична, биометрична, химикотехнологична, фито- и ентомологична, дегустационна, биологична, стопанска и производствена оценка на сортове растения, заложили в конкурсни опити при полски и лабораторни условия.

11. "Сортоподдържане" е съвкупност от действия, извършвани до получаването на категория базов материал, които осигуряват еднаквост на всяка репродукция с първообраза му, вписан в официалната сортова листа.

12. "Търговия с посевен материал" е продажба, съхраняване с цел продажба, предлагане за продажба и всякакво друго възмездно или безвъзмездно разпореждане, доставяне или прехвърляне на семена с търговска цел.

13. "Търговия с посадъчен материал" е съхраняване в наличност или на склад, представяне или предлагане за продажба, продажба и/или доставяне под всякаква форма на посадъчен материал.

14. "Селекционер" е лицето:

а) създало или открило и разработило сорта (автор на сорта);

б) работодател или възложител на лицето по буква "а" на основата на договор между тях;

в) правопреемник на лицата по букви "а" и "б".

15. "Здравно състояние" е състояние на посевния и посадъчния материал, при което е установено, че той е свободен или не от вредители, които оказват влияние върху неговото качество като посевен/посадъчен материал.

16. "ISTA" е международна асоциация за изпитване на семената.

17. (изм. - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) "ОИСП" е организация за икономическо сътрудничество и развитие в областта на международната търговия със семена.

18. (нова - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) "САС (стандартен) материал" е оwoщен посадъчен материал, еквивалентен на категория стандартен owoщен материал за страната, който "САС материал" се произвежда и търгува в Общността под това наименование, определено от абревиатурата САС (Conformitas Agraria Communitatis), без буквален превод на езиците на Общността.

19. (нова - ДВ, бр. 97 от 2006 г.) "Трети страни" са държави, които не са членки на Европейския съюз и които при определени условия могат да получат от Европейската комисия статут за еквивалентност по отношение на произвеждания в тях посевен и посадъчен материал, когато той отговаря на изискванията за съответната категория посевен или посадъчен материал, произвеждан и предлаган на пазара на Европейската общност.

20. (нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) "ISTA оранжев международен партиден сертификат" е сертификат за партиди семена, издаден от сестестващите лаборатории ISTA.

21. (нова - ДВ, бр. 59 от 2019 г., в сила от 26.07.2019 г.) "Грунтов контрол" е полски метод за установяване на сортова чистота и сортова автентичност на партиди семена.

§ 2. Не е търговия със семена и посадъчен материал предоставянето на семена и посадъчен материал:

1. на контролните органи за извършване на сортоизпитване, лабораторни анализи и последващ контрол;

2. за заготовка, при условие че заготвителят не става собственик на семената и посадъчния материал.

## Преходни и Заключителни разпоредби

§ 3. (Отм. - ДВ, бр. 25 от 2010 г.)

§ 4. Законът за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 86 от 2000 г.; изм., бр. 56 от 2002 г.) се отменя.

§ 5. Сортовете, вписани в Общия каталог на Европейския съюз за зърнени, фуражни, маслодайни и влакнодайни култури, цвекло и картофи, се вписват в списък А на официалната сортова листа само ако са изпитани и отговарят на изискванията за биологични и стопански качества за почвено-климатичните условия на Република България. Сортовете, вписани в Общия каталог на Европейския съюз за зеленчукови растения, се вписват в списък Б на официалната сортова листа при спазване на изискванията на чл. 14, ал. 3, т. 2.

§ 6. (1) Член 15 се прилага до 1 януари 2007 г.

(2) Сортовете, вписани в списъка - приложение по чл. 15, трябва да бъдат изпитани за различимост, хомогенност и стабилност до 1 януари 2007 г.

§ 7. Сортовете, които са създадени до 1997 г., отговарят на изискването за биологични и стопански качества и за които има подадена заявка за сортоизпитване за различимост, хомогенност и стабилност преди влизането в сила на закона, се вписват в списъка приложение на официалната сортова листа до приключване на изпитването за различимост, хомогенност и стабилност.

§ 8. Търговията на стандартни лозови подложки се разрешава до 1 януари 2006 г. при условие, че отговарят на изискванията на чл. 50.

§ 9. Министърът на земеделието и горите издава:

1. наредбите по чл. 29, ал. 6 - в 12-месечен срок от влизането в сила на закона;
2. наредбата по чл. 9 - в 18-месечен срок от влизането в сила на закона.

§ 10. Подзаконовите нормативни актове, издадени въз основа на отменения Закон за посевния и посадъчния материал, се прилагат до издаването на съответните подзаконовы нормативни актове, доколкото не противоречат на този закон.

§ 11. (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г., изм. - ДВ, бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Изпълнението на закона се възлага на министъра на земеделието, храните и горите.

-----

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 19 февруари 2003 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

## **Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС**

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 104. В Закона за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.; изм., бр. 27 от 2005 г.) навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

## **Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА РИБАРСТВОТО И АКВАКУЛТУРИТЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 36 ОТ 2008 Г.)

§ 88. В Закона за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.; изм., бр. 27 от 2005 г. и бр. 30 и 97 от 2006 г.) навсякъде думите "министърът на земеделието и горите", "министъра на земеделието и горите" и "Министерството на земеделието и горите" се заменят съответно с "министърът на земеделието и продоволствието", "министъра на земеделието и продоволствието" и "Министерството на земеделието и продоволствието".

## **Допълнителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОСЕВНИЯ И ПОСАДЪЧНИЯ МАТЕРИАЛ**

(ОБН. - ДВ, БР. 41 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 01.06.2010 Г.)

§ 19. В останалите текстове на закона думите "Министерството на земеделието и продоволствието", "министърът на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието



и продоволствието" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и храните", "министърът на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните".

**Преходни и Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОСЕВНИЯ И**  
**ПОСАДЪЧНИЯ МАТЕРИАЛ**

(ОБН. - ДВ, БР. 41 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 01.06.2010 Г.)

§ 27. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ЗАКОНА ЗА БЪЛГАРСКАТА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 8 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 25.01.2011 Г.)

§ 21. В Закона за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.; изм., бр. 27 от 2005 г., бр. 30 и 97 от 2006 г., бр. 36 и 43 от 2008 г. и бр. 25 и 41 от 2010 г.) се правят следните изменения:

.....

13. В останалите текстове на закона думите "Националната служба за растителна защита" се заменят с "Българската агенция по безопасност на храните" и аббревиатурата "НСРЗ" се заменя с "БАБХ".

.....

§ 30. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТЮТЮНА И**  
**ТЮТЮНЕВИТЕ ИЗДЕЛИЯ**

(ОБН. - ДВ, БР. 28 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 08.04.2016 Г.)

§ 40. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. параграф 5, § 7 относно чл. 30, ал. 2, т. 12 и т. 15 - 18, § 8 относно чл. 31а, § 9 относно чл. 32, ал. 2, § 10 - 16 и § 17 относно чл. 35е - 35о, § 18, § 19, § 21 - 26 и § 28 - 36, които влизат в сила от 20 май 2016 г.;

2. параграф 17 относно чл. 35п - 35у, които влизат в сила от:

а) 20 май 2019 г. - за производството и продажбата на цигари и тютюн за ръчно свиване на цигари;

б) 20 май 2024 г. - за производството и продажбата на тютюневи изделия, различни от цигари и тютюн за ръчно свиване на цигари.

**Заключителни разпоредби**  
**КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА БЪЛГАРСКАТА АГЕНЦИЯ ПО**

## **БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 58 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 18.07.2017 Г.)

§ 54. В Закона за посевния и посадъчния материал (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.; изм., бр. 27 от 2005 г., бр. 30 и 97 от 2006 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 25 и 41 от 2010 г., бр. 8 и 39 от 2011 г. и бр. 28 от 2016 г.) навсякъде думите "Министерството на земеделието и храните", "министърът на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните" се заменят съответно с "Министерството на земеделието, храните и горите", "министърът на земеделието, храните и горите" и "министъра на земеделието, храните и горите".

§ 76. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

### **Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОСЕВНИЯ И ПОСАДЪЧНИЯ МАТЕРИАЛ**

(ОБН. - ДВ, БР. 17 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 23.02.2018 Г.)

§ 37. (1) В срок два месеца от влизането в сила на този закон съответните административни органи в рамките на тяхната компетентност утвърждават със заповед образци на документите по този закон и ги публикуват на интернет страницата на съответната администрация.

(2) В срок до 31 декември 2019 г. съответните административни органи привеждат в съответствие със Закона за електронното управление и подзаконовите нормативни актове по прилагането му водените от съответната администрация публични регистри.

§ 38. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

### **Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПОСЕВНИЯ И ПОСАДЪЧНИЯ МАТЕРИАЛ**

(ОБН. - ДВ, БР. 59 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 26.07.2019 Г.)

§ 21. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

### **Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА АГРОХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА** (ОБН. - ДВ, БР. 51 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 20.06.2020 Г.)

§ 13. Законът влиза в сила в 14-дневен срок след обнародването му в "Държавен вестник".

**Релевантни актове от Европейското законодателство**

#### **Директиви:**

ДИРЕКТИВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2016/2109 НА КОМИСИЯТА от 1 декември 2016 година за изменение на Директива 66/401/ЕИО на Съвета във връзка с включването на нови видове и на ботаническото наименование на вида *Lolium x boucheanum* Kunth

ДИРЕКТИВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2016/1914 НА КОМИСИЯТА от 31 октомври 2016 година за изменение на директиви 2003/90/ЕО и 2003/91/ЕО за установяване на мерки за прилагане на член 7 от Директива 2002/53/ЕО на Съвета и член 7 от Директива 2002/55/ЕО на

Съвета по отношение на минимално изискваните характеристики, които следва да бъдат обхванати от изследването, и на минималните условия за изследване на някои сортове земеделски растителни видове и зеленчукови видове

ДИРЕКТИВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2016/317 НА КОМИСИЯТА от 3 март 2016 година за изменение на директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО, 2002/56/ЕО и 2002/57/ЕО на Съвета по отношение на официалния етикет на опаковките със семена

ДИРЕКТИВА 2008/124/ЕО НА КОМИСИЯТА от 18 декември 2008 година относно ограничаване на търговията със семената от някои видове фуражни култури и маслодайни и влакнодайни култури до семена, които са официално сертифицирани като базови семена или сертифицирани семена (кодифицирана версия)

ДИРЕКТИВА 2008/90/ЕО НА СЪВЕТА от 29 септември 2008 година относно предлагането на пазара на посадъчен материал от овощни растения и на овощни растения, предназначени за производство на плодове (преработена)

ДИРЕКТИВА 2008/72/ЕО НА СЪВЕТА от 15 юли 2008 година относно търговията със зеленчуков размножителен и посадъчен материал, различен от семена (кодифицирана версия)

ДИРЕКТИВА 2006/47/ЕО НА КОМИСИЯТА от 23 май 2006 година за определяне на специални условия относно присъствието на *Avena fatua* в житни семена (кодифицирана версия)

ДИРЕКТИВА 2004/29/ЕО НА КОМИСИЯТА от 4 март 2004 година относно определяне на характеристиките и минималните условия за изпитване на сортовете лози

ДИРЕКТИВА 2003/91/ЕО НА КОМИСИЯТА от 6 октомври 2003 година относно установяването на мерки за прилагане на член 7 от Директива 2002/55/ЕО на Съвета по отношение на минимално изискваните характеристики, които следва да бъдат обхванати от изследването, и минималните условия за изследване на някои сортове зеленчукови видове

ДИРЕКТИВА 2003/90/ЕО НА КОМИСИЯТА от 6 октомври 2003 година относно установяването на мерки за прилагане на член 7 от Директива 2002/53/ЕО на Съвета по отношение на минимално изискваните характеристики, които следва да бъдат обхванати от изследването, и минималните условия за изследване на някои сортове земеделски растителни видове

ДИРЕКТИВА 2002/57/ЕО НА СЪВЕТА от 13 юни 2002 година относно търговията със семена от маслодайни и влакнодайни култури

ДИРЕКТИВА 2002/56/ЕО НА СЪВЕТА от 13 юни 2002 година относно търговията с посадъчен материал от картофи

ДИРЕКТИВА 2002/55/ЕО НА СЪВЕТА от 13 юни 2002 година относно търговията със семена от зеленчукови култури

ДИРЕКТИВА 2002/54/ЕО НА СЪВЕТА от 13 юни 2002 година относно търговията със семена от цвекло

ДИРЕКТИВА 2002/53/ЕО НА СЪВЕТА от 13 юни 2002 година относно общия каталог на сортовете от земеделски растителни видове

ДИРЕКТИВА 98/56/ЕО НА СЪВЕТА от 20 юли 1998 година относно търговията с посадъчен материал на декоративни растения

ДИРЕКТИВА 92/34/ЕИО НА СЪВЕТА от 28 април 1992 година относно търговията на посадъчен материал от овощни растения и на овощни растения, предназначени за производство на плодове (отм.)

ДИРЕКТИВА 92/33/ЕИО НА СЪВЕТА от 28 април 1992 година относно търговията със зеленчуков размножителен и посадъчен материал, различен от семена (отм.)

ДИРЕКТИВА 89/14/ЕИО НА КОМИСИЯТА от 15 декември 1988 година относно определяне на групите сортове на манголд и кръмно цвекло, посочени в условията за изолиране на културите, предвидени в приложение I към Директива 70/458/ЕИО на Съвета относно търговията със семена от зеленчуци

ДИРЕКТИВА 86/109/ЕИО НА КОМИСИЯТА от 27 февруари 1986 година относно ограничаване на търговията със семената от някои видове фуражни култури и маслодайни и влакнодайни култури до семена, които са официално сертифицирани като "базови семена" или "сертифицирани семена" (отм.)

ДИРЕКТИВА 75/502/ЕИО НА КОМИСИЯТА от 25 юли 1975 година за ограничаване на търговията със семена от ливадна метлица (*Poa pratensis* L.) до семена, които са официално сертифицирани като "базови семена" или "сертифицирани семена" (отм.)

ДИРЕКТИВА 74/268/ЕИО НА КОМИСИЯТА от 2 май 1974 година относно определяне на специални условия относно наличието на *Avena fatua* в семената от фуражни и зърнени култури (отм.)

ДИРЕКТИВА 68/193/ЕИО НА СЪВЕТА от 9 април 1968 година относно търговията с материал за вегетативно размножаване на лози

ДИРЕКТИВА 66/402/ЕИО НА СЪВЕТА от 14 юни 1966 година относно търговията със семена от зърнени култури

ДИРЕКТИВА 66/401/ЕИО НА СЪВЕТА от 14 юни 1966 година относно търговията със семена от фуражни култури

### **Регламенти:**

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1308/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1234/2007 НА СЪВЕТА от 22 октомври 2007 година за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и относно специфични разпоредби за някои земеделски продукти (Общ регламент за ООП) (отм.)

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 217/2006 НА СЪВЕТА от 8 февруари 2006 година относно определяне на правила за прилагане на Директиви 66/401/ЕИО, 66/402/ЕИО, 2002/54/ЕО, 2002/55/ЕО и 2002/57/ЕО на Съвета по отношение на оторизирането на държавите-членки да разрешат временно търговията със семена, които не отговарят на изискванията по отношение на минималната кълняемост

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1947/2005 НА СЪВЕТА от 23 ноември 2005 година относно общата организация на пазара на семена и за отмяна на Регламенти (ЕИО) № 2358/71 и (ЕИО) № 1674/72 (отм.)

РЕГЛАМЕНТ (ЕИО) № 2358/71 НА СЪВЕТА от 26 октомври 1971 година относно общата организация на пазара на семена (отм.)

### **Решения:**

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2016/320 НА КОМИСИЯТА от 3 март 2016 година за изменение на Решение 2004/842/ЕО относно правилата за изпълнение, с които държавите членки могат да разрешават предлагането на пазара на семена, които принадлежат към сортовете, за които е подадено заявление за вписване в националния каталог на сортовете на земеделските растителни видове (нотифицирано под номер С(2016) 1221)

РЕШЕНИЕ 2004/842/ЕО НА КОМИСИЯТА от 1 декември 2004 година относно правилата за изпълнение, с които държавите-членки могат да разрешават предлагането на пазара на семена, които принадлежат към сортовете, за които е подадено заявление за вписване в националния каталог на сортовете на земеделските растителни видове (нотифицирано под номер С(2004) 4493)

РЕШЕНИЕ 80/755/ЕИО НА КОМИСИЯТА от 17 юли 1980 година относно разрешаване на незаличимото отпечатване на предписана информация върху пакетите с житно семе